

RIKSLØNNSNEMNDAS KJENNELSE

7. desember 2012
i Sak 5/2012

**TVISTEN MELLOM NORSK
ARBEIDSMANDSFORBUND OG NHO SERVICE I
FORBINDELSE MED TARIFFREVISJONEN 2012**

Innholdsfortegnelse

I	GENERELT	2
II	KJENNELSE.....	2
1	SAKSGANGEN FREM TIL BEHANDLING I RIKSLØNNSNEMNDA.....	2
2	PARTENES PÅSTANDER.....	4
2.1	Norsk Arbeidsmandsforbund	4
2.2	NHO Service	5
3.	PARTENES ANFØRSLER.....	6
3.1	Norsk Arbeidsmandsforbund	6
3.1.1	Nærmere om enkelte krav	6
3.2	NHO Service.....	12
3.2.1	Tariffområdet for Vekteroverenskomsten.....	12
3.2.2	Vekteroverenskomstens lønnsforhold.....	12
3.3.3	Grunnlaget for tariffoppgjøret 2012.....	14
3.3.4	Meklingsresultatet mellom Parat og NHO Service.....	15
3.3.5	Krav om identiske overenskomster.....	16
3.3.6	NAFs lønnskrav	17
3.3.7	Kompetansekrav for å bli vekter.....	18
3.3.8	NHO Service sine merknader til NAFs øvrige tariffkrav	19
3.3.9	Reelle forhandlinger mellom partene.....	22
3.3.10	Virkningstidspunkt for ny overenskomst og utbetaling av generelt tillegg	22
4.	RIKSLØNNSNEMNDAS MERKNADER.....	22
4.1	Sakens realitet.....	22
4.2	Virkningstidpunktet for ny overenskomst og generelt tillegg	24
III	SLUTNING.....	25

I GENERELT

Rikslønnsnemnda har i sak 5/2012 behandlet arbeidstvisten mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO Service i forbindelse med tariffoppgjøret 2012.

Nemnda har hatt følgende sammensetning:

Sorenskriver Stein Husby, leder
Professor Steinar Strøm
Direktør Anne-Britt Evensen Norum
Nestleder Tor-Arne Solbakken, LO
Direktør Carl E. Rønneberg, NHO
Erna Hagensen, Norsk Arbeidsmandsforbund
Helge Haukeland, Norsk Arbeidsmandsforbund
Petter Furulund, NHO Service
Terje Nygaard, NHO Service

Etter lov 27. januar 2012 nr. 10 om lønnsnemnd i arbeidstvister (lønnsnemndloven) § 3 (3) skal partene i den enkelte tvist hver utpeke to medlemmer av Rikslønnsnemnda. Når nemnda skal fatte beslutning er det bare ett av medlemmene fra hver av partene som har stemmerett. Partene skal bestemme hvilket av medlemmene som har stemmerett.

Norsk Arbeidsmandsforbund har utpekt Erna Hagensen og Helge Haukeland som sine representanter i nemnda. Erna Hagensen har hatt stemmerett.

NHO Service har utpekt Petter Furulund og Terje Nygaard som sine representanter i nemnda. Petter Furulund har hatt stemmerett.

Under hovedforhandlingen har forbundssekretær Trond Karlsen vært prosessfullmektig for Norsk Arbeidsmandsforbund og advokat Terje Hovet for NHO Service. Advokat Camilla Therese Lannem har vært rettslig medhjelper for NHO Service.

Avdelingsdirektør Eli Mette Jarbo og seniorrådgiver Bodil Stueflaten har fungert som sekretærer for nemnda.

Partene har gjort rede for sine standpunkter ved skriftlige innlegg og muntlig prosedyre for nemnda under hovedforhandling 5. desember 2012 og etterfølgende nemndsmøter 5. og 7. desember 2012.

Etter rådslagning og stemmegivning ble det avsagt slik:

II KJENNELSE

1 SAKSGANGEN FREM TIL BEHANDLING I RIKSLØNNSNEMNDA

Streiken har oppstått i forbindelse med revisjonen av Vekteroverenskomsten mellom LO/ Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO/NHO Service våren 2012. Tariffavtalen hadde utløp per 31. mars 2012. Forhandlingene mellom partene førte ikke frem. Norsk Arbeidsmandsforbund varslet 9. mai plassoppsigelse for 4055 medlemmer. Plassoppsigelsen gjaldt organiserte vektere innenfor bl.a. mobile og

stasjonære vaktjenester, verditransport, minibanker, bomstasjoner, alarmsentraler og flyplasser. Plassoppsigelsen omfattet også 96 medlemmer i bedrifter som er bundet av direkteavtaler og andre arbeidsgiverorganisasjoner som følger avtalen uten å være hovedpart i overenskomsten.

Riksmekleren nedla forbud mot arbeidsstans 10. mai. Partene ble deretter innkalt til mekling. Det ble meklet parallelt med Vekteroverenskomsten mellom YS/Parat og NHO/NHO Service.

Den 24. mai mottok Riksmekleren begjæring om meklingsavslutning. Det var meklingsutløp 31. mai kl 24.00. YS/Parat og NHO/NHO Service kom til enighet, mens for LO/Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO/NHO Service ble meklingen avsluttet uten at partene kom til enighet.

Streik ble iverksatt for 1797 medlemmer av Norsk Arbeidsmandsforbund fra 1. juni 2012 kl. 20.00. Det var uformelle sonderinger hos Riksmekleren mandag 4. juni, uten at partene gjenopptok frivillig mekling. Samme dag ble ytterligere 1189 medlemmer tatt ut i streik. Fra 6. juni 2012 ble 439 nye medlemmer omfattet av konflikten. På dette tidspunkt var totalt 3425 vektere tatt ut i streik. Ved alle lufthavner som var tatt ut i streik ble det gitt dispensasjon for ambulansetjeneste og brann- og redningstjeneste.

Den 8. juni ble det varslet om en meget uoversiktlig situasjon ved flere norske flyplasser. Samme dag ble det gjennomført nye sonderinger mellom partene med sikte på å komme frem til en løsning, men disse sonderingene førte ikke frem.

Arbeidsministeren innkalte partene til møte 8. juni kl. 18.45. Partene bekreftet på møtet at det ikke var noen mulighet for å komme til enighet. Arbeidsministeren meddelte at Regjeringen så svært alvorlig på de store samfunnsmessige konsekvensene som streiken nå medførte. Regjeringen varslet derfor at den ville fremme en proposisjon til Stortinget om tvungen lønnsnemndbehandling av tvisten.

Ved lov 19. oktober 2012 om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom LO/Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO/NHO Service (vekterkonflikten) ved tariffoppgjøret 2012 ble det bestemt at arbeidstvistene skulle avgjøres av Rikslønnsnemnda. Loven har følgende ordlyd:

§1

Twisten mellom LO/Norsk Arbeidsmandsforbund på den ene siden og NHO/NHO Service på den andre siden i forbindelse med tariffoppgjøret 2012, skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

§2

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans, jf. arbeidstvistloven § 1 bokstav f) og g) for å løse tvisten. Reglene i lov 27. januar 2012 nr. 10 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§3

Loven trer i kraft straks. Loven opphører å gjelde når Rikslønnsnemnda har avsagt kjennelse i tvisten.

2 PARTENES PÅSTANDER

2.1 Norsk Arbeidsmandsforbund

Gjeldende Vekteroverenskomst videreføres med følgende endringer:

1. Til overenskomsten § 5 Lønnsbestemmelser

1. Lønnsregulativ

Satsene gjelder fra 01.04.2012

I tillegg til krav om heving av begynnerlønnen kreves innført permanent bestemmelse om heving av det enkelte lønnstrinn med 2 % fra forestående trinn.

Det nye lønnsregulativet for 37,5 t/uke blir da som følger:

		37,5 t/uke
0-12 mnd		kr. 158,77 pr. time
1-3 år	ytterligere 2 %	kr. 161,95
3-5 år	ytterligere 2 %	kr. 165,19
5-7 år	ytterligere 2 %	kr. 168,49
7-9 år	ytterligere 2 %	kr. 171,86
9 år og over	ytterligere 2 %	kr. 175,30

2. Protokolltilførsel 8

Bestemmelsen om ekstraordinære forhandlinger i januar videreføres for 2014 og 2015 med følgende minimumsbeløp:

Det innføres ytterligere satser for år 2014 og 2015

1.april 2014 kr. 5,00

1.april 2015 kr. 5,00

3. Ad frontfagsoppgjøret og sak 2012-036

Med bakgrunn i frontfagsoppgjøret og i tråd med Riksmeklerens møtebok og forslag i sak 2012-036 kreves likelydende bestemmelser for punktene:

2. endringer i overenskomsten:

§ 6 overtid - Matpengesatsen endres til kr 76,-

4. Ad frontfagsoppgjøret og sak 2012-036

Med bakgrunn i frontfagsoppgjøret og i tråd med Riksmeklerens møtebok og forslag i sak 2012-036 kreves likelydende bestemmelser for punktene:

3. øvrige endringer som innarbeides i overenskomsten med bilag
- Omsorgspermisjon

5. Ad frontfagsoppgjøret og sak 2012-036

Med bakgrunn i frontfagsoppgjøret og i tråd med Riksmeklerens møtebok og forslag i sak 2012-036 kreves likelydende bestemmelser for punktene:

3. øvrige endringer som innarbeides i overenskomsten med bilag
- Korte velferdspermisjoner

6. Ad Frontfagsoppgjøret og sak 2012-036

Med bakgrunn i frontfagsoppgjøret og i tråd med Riksmeklerens møtebok og forslag i sak 2012-036 kreves likelydende bestemmelser for punktene:

3. øvrige endringer som innarbeides i overenskomsten med bilag
 - Omfang - bemanningspolitikk

7. Til overenskomsten § 3 tjenestegrenstillegg

Overenskomstens tekst fra 2010-2012 blir stående uendret

8. Til overenskomsten § 4 Lønnsutbetaling

Det innføres en ny siste setning:

Lønn utbetales etterskuddsvis, men ikke senere enn seneste virkedag før den 10. i påfølgende måned. Dette er ikke til hinder for at man lokalt avtaler tidligere utbetalingsdato.

9. Til overenskomsten § 15 Varighet

Denne overenskomst gjelder fra 8. juni 2012 til 31. mars 2014 og videre 1 år av gangen hvis den ikke sies opp av en av partene med 2 – to – måneders varsel.

10. Til overenskomsten § 3 Arbeidstid

I merknad 1., tredje avsnitt endres 7 dager til 14 dager.

ØVRIGE KRAV

11. Til overenskomsten § 5 Lønnsbestemmelser

Fagbrev

Tillegg for vekterfagbrev gir minst kr 9,00.

12. Til overenskomstens § 5 Lønnsbestemmelser

4. tillegg for ubekvem arbeidstid

- a) natttillegg: tillegget på kr. 25,- omgjøres til 20 % av gjeldende begynnerlønn
- b) helgetillegg: tillegget på kr. 45,- omgjøres til 40 % av gjeldende begynnerlønn

5. skifttillegg

- a) kveldstillegg: tillegget på kr. 18,75,- omgjøres til 15 % av gjeldende begynnerlønn
- b) natttillegg: tillegget på kr. 39,38,- omgjøres til 35 % av gjeldende begynnerlønn

2.2 NHO Service

1. Vekteroverenskomsten mellom LO/Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO/NHO Service gjøres gjeldende fra tidspunktet for Rikslønnsnemndas kjennelse til og med 31.03.2014 med de endringer som følger av avtale 228.

2. Det generelle tillegget på kr 4,50 gjøres gjeldende fra arbeidets gjenopptakelse.

3. Det samlede kronetillegget på kr 8,- gjøres ikke gjeldende for arbeidstakere som har sluttet i bedriften i tiden før Rikslønnsnemndas kjennelse foreligger.

4. Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtid, overenskomstmessige endringer, herunder endringer i lønnsgruppeplassering mv. for arbeid utført i tiden før kjennelsen foreligger.

5. Øvrige krav tas ikke til følge.

3. PARTENES ANFØRSLER

Anførselene bygger på partenes egne fremstillinger.

3.1 Norsk Arbeidsmandsforbund

Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) ønsker å fremheve noen krav og bakgrunnen for at skissen som ble fremlagt under mekling ikke kunne aksepteres.

1. Lønnsgarantikrav
2. Lønnsutbetaling
3. Tjenestegrenstillegg
4. Tjenestegrenstillegg for heliport-/flyplass
5. Beskrivelse av tjenestegrenstillegg
6. Krav med bakgrunn i resultatet fra Frontfagsforhandlingene

3.1.1 Nærmere om enkelte krav

Lønnsgarantikrav

NAFs hovedkrav er en økning av lønnsnivået opp i mot gjennomsnittlig industriarbeiderlønn for de som er omfattet av overenskomsten og en garanti for opprettholdelse av et slikt lønnsnivå.

Likelydende krav ble også fremmet under tariffrevisjonen i 2010. Årets tvist er nært knyttet sammen med tvisten i 2010.

Kort om 2010-forhandlingene

NAF forkastet meklingsmannens skisse i sak 2010-023 den 11. juni 2010 og det oppstod konflikt. Etter ca en ukes konflikt aksepterte NAF den 19. juni Riksmeklingsmannens forslag.

I begge skissene fra meklingsmannen og Riksmeklingsmannen lå et forslag om ekstra kronebeløp ut over de ordinære lønnsoppgjørene.

I det første forslaget den 11. juni sto følgende:

Opptopping i form av et nominelt tillegg utover garantien og det ordinære lønnsoppgjøret:

2011 kr 1,50

2010 kr 3,00

2013 kr 5,00

I det andre forslaget den 19. juni sto følgende:

Partene er enige om at lønnsutviklingen i bransjen skal bedres.

Dette er et ledd i arbeidet med å heve bransjens status og gjøre den bedre i stand til å konkurrere om arbeidskraft.

Det skal innen utgangen av januar hvert år forhandles om en opptrapping av lønnsatsene med særlig vekt på kompetanse som øker verdiskapningen i bransjen. Økningen gis med virkning fra 1. april og skal minst resultere i slik økning:

1. april 2011 kr 2,00

1. april 2012 kr 3,50

1. april 2013 kr 5,00

Målet er å komme nærmere gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.

Dersom man ikke er enig om annet legges tilleggene ut flatt på trinnene. (37,5 timer).

Beløpenes størrelse var ikke avgjørende for forbundets aksept av forslaget den 19. juni. Det avgjørende var enigheten om at lønnsutviklingen skulle bedres, og at målet var å komme nærmere gjennomsnittlig industriarbeiderlønn og at det skulle forhandles om en øking med et oppgitt minstebeløp.

Etterfølgende lønnsutvikling

Det har vært gjennomført forhandlinger i januar 2011 og januar 2012 etter initiativ fra Norsk Arbeidsmandsforbund. Resultatet ble begge ganger at vi ikke kom til enighet og at kun minstebeløpet ble gitt.

Det er NAFs klare oppfatning at NHO Service ikke har vist reell forhandlingsvilje og ikke har hatt intensjoner om å tilkjenne mer enn minimum under disse forhandlingene.

Som følge av dette er det mange medlemmer som føler at avtalebestemmelsene og intensjonen fra 2010 ikke har blitt oppfylt. Det har igjennom våre tarifforberedelser til 2012 fremkommet mange krav fra medlemmene om at de vil ha det de har blitt lovet: et lønnsnivå opp i mot industrien.

Norsk Arbeidsmandsforbunds påstand overfor NHO Service under forhandlingene 7. og 8. mai i år har vært at lønnsutviklingen ikke har blitt bedret og at vi ikke er nærmere målet om å nærme oss industrien. Vi legger historien og tall fra perioden 2006 – 2011 til grunn for vårt syn.

Slik vi har oppfattet NHO Service sin argumentasjon mener de lønnsnivået er bedret og at de har innfridd sine forpliktelser i henhold til tariffavtalen. De legger lønnsutviklingen det siste året til grunn.

Tall fra NHO Arbeidsmarkedsstatistikk – Hovedtabell til tariffoppgjørene mellom LO og NHO – viser følgende (Vekteroverenskomstens gjennomsnittlige lønnsnivå i forhold til gjennomsnittlig industriarbeiderlønn angitt i prosent):

Tabell 1. Grunnlønn inklusiv bonus og uregelmessig tillegg

År 2006	85,7 %
År 2007	86,0 %
År 2008	85,3 %
År 2009	83,5 %
År 2010	84,5 %
År 2011	86,7 %

Tabell 2. Grunnlønn inklusiv bonus (de tall garantibestemmelsen regnes ut i fra)

År 2006	85,20 %
År 2007	84,87 %
År 2008	84,50 %
År 2009	82,30 %
År 2010	82,60 %
År 2011	85,10 %

NAF har ikke nøyaktige tall fra tidligere år, men våre notater viser at lønnsnivået for Vekteroverenskomsten i en 10 til 20 års periode har ligget på rundt 84 – 86 % for tabell 1 tall og rundt 83 – 85 % for tabell 2. Årsaken til opprettholdelse av et lønnsnivå på rundt 83 – 85 % (tabell 2) er bilag 3 Lavlønnsgaranti i overenskomsten.

NAF erkjenner at ekstrabeløp for 2011, 2012 og 2013 har gitt en bedre lønnsutvikling enn uten, men kun en marginal utvikling. Hvis vi legger inn en lik prosentmessig lønnsvekst for industrien og Vekteroverenskomsten i kommende år, og samtidig legger inn ekstrabeløpet på kr 3,50 (2012) og kr 5,00 (2013), vil lønnsnivået for Vekteroverenskomsten i følge våre beregninger ligge på rundt 85,5 % (tabell 2) for 2012 og rundt 86 % for 2013. Videre beregninger med lik prosentmessig lønnsutvikling tilsier at lønnsnivået for 2014 igjen vil ligge på rundt 85 %.

Et annet forhold vedrørende tillegget som ble avtalt i januar 2012, var at bedriftene ikke utbetalte dette fra 1. april 2012 slik det står i våre avtaler. At bedriftene ikke ville betale ut dette beløpet fra 1. april, ble først kjent blant de tillitsvalgte få timer etter at forhandlingen 7. og 8. mai ble brutt. Medlemmene oppdaget at beløpet manglet da de mottok lønnsavregning i mai. Dette medførte sterk irritasjon blant våre medlemmer. I 2011 ble beløpet som ble avtalt i januar 2011 utbetalt fra 1. april 2011.

Manglende imøtekommelse av kravet om opptrapping og garantier for fremtiden var en av grunnene til at vi ikke kunne akseptere skissen fremlagt i årets forhandlinger. Et resultat som ikke synliggjorde arbeidsgivers vilje til, også i fremtiden og ut over det som foreligger, å holde det de har lovet sine ansatte og våre medlemmer, ville høyst sannsynlig bli nedstemt av medlemmene i en uravstemning.

Lønnsutbetaling

NAF krever fastsettelse av et tidspunkt for når lønnsutbetaling senest skal skje. Lønn skal utbetales etterskuddsvis og innen siste virkedag før den 10. hver etterfølgende måned. Praksis (over 20 år) i bransjen har vært etterskuddsutbetaling av lønn ca. den 13. i måneden etter.

Kravet kommer opprinnelig fra våre medlemmer i en av de store virksomhetene. Der har de fått forskjøvet utbetalingstidspunktet fra den 15. til den 20. i etterfølgende måned. Utsettelsen av lønningstidspunkt ble foretatt uten at de ansatte ble involvert. Medlemmer i andre virksomheter har også fremmet kravet fordi de er redd for at det samme skal skje hos dem.

Medlemmene finner det urimelig at bedriftene skal kunne holde tilbake lønningene så lenge og kunne endre utbetalingstidspunktet uten å ta hensyn til de ansattes mening og økonomiske situasjon. Medlemmenes ønske er lønnsutbetaling en gang hver måned der det betales 50 % forskudd og 50 % etterskudd. Argumentasjonen bygger på et ”ytelse mot ytelse-prinsipp” med mer nærhet i forhold til utført arbeidspålegg og lønnsplikt.

Norsk Arbeidsmandsforbund har ut i fra en etablert praksis i bransjen, og det vi mener er rimelig at bedriften kan innrette seg etter, kommet bedriftene i møte og krevd bestemmelse om at lønn skal utbetales etterskuddsvis senest den 10. hver måned. Alternativt må arbeidsmiljølovens system følges med utbetaling to ganger i måneden.

Under forhandlingene ble kravet avvist av NHO Service, slik vi forsto det, begrunnet med at fastsettelse av lønnsutbetalingstidspunkt og endring av dette lå inn under arbeidsgivers styringsrett.

Manglende innfrielse av vårt krav om endring av utbetalingstidspunktet var sterkt medvirkende til at skissen ble avvist.

Tjenestegrenstillegg

Norsk Arbeidsmandsforbund krever at de tjenestegrenstillegg som er definert i overenskomstens fra 2010-2012 blir stående.

I Riksmekleres skisse er tjenestegrenstillegg for Helse- og sosialtjeneste og Bom på dagtid strøket. NAFs oppfatning var her at man tok vekk et tillegg for å legitimere en økning av et annet tillegg - tjenestegrenen Heliport-/flyplass, sertifiserte sikkerhetskontrollører.

Riksmekleren og NHO Service ble gjort oppmerksom på at Norsk Arbeidsmandsforbund ikke kunne akseptere en slik strykning av disse to tilleggene, slik den samlede skissen foreskrev. Vi kunne ikke komme tilbake til våre medlemmer med et forslag som vil bli oppfattet som en nedgang i lønn for noen. Det er slik vi kjenner det, kun NAF som har medlemmer innenfor disse tjenestegrenene. Dette er en endring NAF, som det klart største forbundet, ikke ønsket og som utelukkende rammet medlemmer i vårt forbund. Det var for oss oppsiktsvekkende at innsparingen ble brukt til å dekke inn YS/Parat sitt krav.

En opprettholdelse av disse tilleggene, for de som allerede arbeider innenfor tjenestegrenene, var ivarettatt i skissen, men arbeidstakere som i fremtiden vil jobbe innenfor disse tjenestene, vil ikke få tillegget. Det å akseptere en fremtid med forskjellig lønn for identisk arbeid er vanskelig. Også her, først og fremst av prinsipielle grunner, var sannsynligheten stor for at medlemmene ville nedstemme forslaget. Dette må også sees i sammenheng med at skissen inneholdt en økning for de som har mest fra før - Heliport-/flyplass, sertifiserte sikkerhetskontrollører.

Tjenestegrenstillegg for heliport-/flyplass

Norsk Arbeidsmandsforbund fremsatte ingen krav om økning av dette tjenestegrenstillegget i årets oppgjør.

Noe av begrunnelsen er at tjenestegrenstilleggene oppleves, av et klart flertall blant våre medlemmer, som en urettferdig fordeling av lønnstillegg blant en arbeidstokk som objektivt sett i det store og hele har likt arbeid og ansvar, der kravet til formell kompetanse er likt.

Arbeidsoppgavene varierer noe mellom tjenestegrenene, men innenfor hver tjenestegren finnes gode og som regel likelydende argumentasjon for fremhevelse av nettopp den gruppen. Dagens tjenestegrenstillegg har oppstått på bakgrunn av historiske grunner som var forståelige og rimelige da de ble innført, men som i dag oppleves som en ubegrunnet forfordeling av noen grupper. De fleste tjenestegrenstilleggene har vært i overenskomsten siden 70-tallet.

Tjenestegrenstillegget for Heliport-/flyplass ble fra 2006 og i en 2-års periode hevet fra kr 300,- til kr 1350,-. Denne økningen ble krevd av Norsk Arbeidsmandsforbund i tariffoppgjøret i 2006. Begrunnelsen for å rettferdiggjøre en økning innenfor denne tjenesten var nettopp de økte utdanningskravene som forelå fra luftfartsmyndighetene, de samme krav som i dag.

Kravet om å splitte dette tillegget og heve det for noen, var et krav fra Parat som i all hovedsak kun har medlemsmasse som vil bli berørt av økningen. Riksmekleren la i sin skisse frem et forslag, på bakgrunn av Parat sitt krav om å splitte tillegget og heve det for de som innehar sertifisert sikkerhetskontrollørutdanning. Det ble under meklingen gitt beskjed til Riksmekleren og NHO Service at Norsk Arbeidsmandsforbund, under ingen omstendigheter, kunne akseptere å gå tilbake til sine medlemmer med et forslag som favoriserte en gruppe, og som i tillegg splittet denne. Og dette var en gruppe som allerede har det høyeste tillegget. Vi kunne ikke godta et forslag som høyst sannsynlig ville bli nedstemt av våre medlemmer.

NAF har rundt 1200 medlemmer tilknyttet heliport-/flyplass, men samtidig ytterligere 3400 medlemmer innenfor andre tjenester. Tilbakemeldingen fra NAF må også sees i sammenheng med manglende innfrielse av våre krav og manglende innfrielse av de lovnader/avtaler vi inngikk i 2010.

Det at man innfrir et hovedkrav til en arbeidstakerorganisasjon som representerer under 10 % av medlemmene innenfor området uten å imøtekomme noen av hovedkravene til den andre organisasjonen som representerer over 90 % av medlemsmassen, synes merkelig og var også medvirkende til konflikten.

Beskrivelse av tjenestegrenstillegg

Norsk Arbeidsmandsforbund krever at overenskomstens omtale av tjenestegrenstillegg fra 2010 – 2012 blir stående uendret med en merknad om at partene i perioden skal beskrive omfanget og definere tjenestegrenstilleggene.

Det er mye uenighet i bedriftene om hvem som skal ha og hvem som ikke skal ha tjenestegrenstillegg. Pr i dag er det mye opp til bedriftene å beslutte hvem som skal få. Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO Service er ikke fullstendig omforent i synet på omfanget av de forskjellige tjenestegrenstilleggene og hvem som skal ha de utbetalt.

NAF opplever at de økninger som er gitt på tjenestegrenstilleggene opp gjennom tidene har ført til økt uenighet i bedriftene. Økte kostnader for bedriftene har medført strengere håndheving av hvem som har fått. NAF er derfor av den oppfatning at tjenestegrenstilleggene ikke bør økes eller endres før vi har enighet om beskrivelse av omfanget.

NHO Service fremsatte i årets oppgjør et krav om beskrivelse av tjenestegrenstilleggene. NAF ønsket også å få til en beskrivelse. Det ble arbeidet under forhandlingene og man nedsatte en arbeidsgruppe under meklingen som jobbet med tekster tilknyttet dette. Arbeidsgruppen besto av representanter fra NAF og NHO Service.

Arbeidsgruppen kom ikke til enighet. Dette burde respekteres av mekleren. De beskrivelser av tjenestegrenstillegg som ble fremlagt i skissen er NHO Service sine formuleringer. Formuleringene, slik de står, kunne ikke aksepteres av NAF. De erfaringer vi har med bedriftenes fortolkninger av slike formuleringer vil kunne medføre en reduksjon av virkeområdet til tjenestegrenstilleggene. NAF mener partene burde fortsette arbeidet i form av et utvalgsarbeid i tariffperioden, for bedre å avklare uoverensstemmelser før beskrivelsene tas inn i overenskomsten.

Krav med bakgrunn i resultatet fra Frontfagsforhandlingene

Punktene matpengesats, omsorgspermisjon, korte velferdspermisjoner og bemanningspolitikk, er krevd som følge av frontfagsoppgjøret og er likelydende med det som er krevd og inntatt i øvrige overenskomster i årets oppgjør.

3.2 NHO Service

3.2.1 Tariffområdet for Vekteroverenskomsten

På området for Vekteroverenskomsten har NHO Service inngått identiske tariffavtaler med hhv LO/Norsk Arbeidsmandsforbund (avtale 14) og YS/Parat (avtale 228).

I henhold til Hovedtabellen mellom LO og NHO er det i 2011 innrapportert 6724 årsverk på området for Vekteroverenskomsten.

Ut fra plassoppsigelsene fra hhv NAF og Parat, kan det legges til grunn at forbundene samlet har organisert 4524 arbeidstakere, hvorav NAF organiserer 4055 vektere mens Parat representerer 469 personer.

Parat har stort sett alle sine medlemmer på lufthavnene. På Gardermoen er Parat største organisasjon med 275 medlemmer mot 225 organiserte arbeidstakere i Arbeidsmandsforbundet.

NHO Service kom ikke til enighet med verken Parat eller NAF i ordinære tarifforhandlinger. Begge oppgjørene gikk til mekling. Det ble gjennomført separate, men parallelle meklinger mellom forbundene og NHO Service den 30. og 31. mai samt 1. juni i år.

Meklingen mellom NHO Service og Parat ble avsluttet med partenes aksept av Riksmeklerens forslag, jf Riksmeklerens møtebok 2012-36.

Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) valgte å bryte meklingen med NHO Service.

3.2.2 Vekteroverenskomstens lønnsforhold

Normallønn

Vekteroverenskomsten har siden etableringen vært en normallønnsoverenskomst, dog med viss begrenset adgang til lokal justering av kronetillegget for fastsatte tjenestegrenstilllegg. Det har i 2012 ikke vært forhandlingstema mellom partene å omdanne overenskomsten til en minstelønnsoverenskomst.

Lønnsstatistikk

LO og NHO utarbeider i forkant tariffoppgjørene ulike lønnsstatistikker for de fleste overenskomstene til bruk i tarifforhandlingene. Det er egne overenskomststatistikker for bl.a. grunnlønn+bonus samt grunnlønn+bonus+uregelmessige tillegg. Statistikkene utarbeides for å se NHO overenskomstenes lønnsvekst ift gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.

Lønnsstatistikken som viser grunnlønn+bonus+uregelmessige tillegg benyttes som "Hovedtabell til tariffoppgjøret 2012 mellom LO og NHO".

Formålet med hovedtabellen er at de statistiske opplysningene er omforent mellom hovedorganisasjonene. For alle praktiske formål er det hovedtabellens lønnsstatistikk som legges til grunn. LO, NHO, Teknisk Beregningsutvalg, SSB,

Finansdepartementet, legger alle til grunn grunnlønn+bonus+uregelmessige tillegg når de omtaler gjennomsnittlig lønn i Norge.

Når det gjelder Vekteroverenskomstens lønnsutvikling ift industriarbeiderlønn viser LO-NHO statistikkene følgende:

År	Industri Grunnlønn + bonus	Relativt nivå Vekter- overenskomsten	Industri Hovedtabellen	Relativt nivå Vekter- overenskomsten
2006	295 503	85,1	317 811	85,7
2008	328 926	84,5	354 393	85,3
2010	351 390	82,6	378 573	84,5
2011	364 280	85,1	391 755	86,7

Hovedtabellen for 2012 viser at reell gjennomsnittlig årslønn for vekterne i 2011 var på kr 339 534,- hvilket utgjør 86,7 % av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn (kr 391 755,-).

Det følger for øvrig av Vekteroverenskomsten en garanti for lønnsutvikling vurdert opp mot industriavlønning. Lønnsgarantien i overenskomsten fastslår at "gjennomsnittlig fortjeneste minst tilsvarer 85 % av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn." Lønnsgarantien beregnes imidlertid av statistikken som viser grunnlønn+bonus. Det ble ikke utbetalt lønnsgaranti i 2012.

Uenighet om lønnsnivå

Både under og etter tariffoppgjøret 2012 har NAF og NHO Service lagt til grunn ulike tall for å argumentere for Vekteroverenskomstens gjennomsnittlige lønnsnivå. NAF forholder seg til tallet 85,1, mens NHO Service har lagt til grunn 86,7.

Som statistikkene viser er begge tall riktige. NHO Service forholder seg imidlertid til den enighet som er mellom hovedorganisasjonen LO og NHO om å benytte Hovedtabellen som utgangspunkt for lønnsstatistikken mellom organisasjonene.

I nevnte artikkel fra Frifagbegelse.no uttaler forøvrig forbundsleder Erna Hagensen til LO-Aktuelt at "hun rett og slett ikke stoler på arbeidsgiversidens tall – I 2010-oppgjøret ble vi lovet at våre tillitsvalgte skulle få oversikt over bedriftenes tall. Bare noen få har fått dette, sier Hagensen, som mener dette rett og slett er oppsiktsvekkende."

NHO Service bemerker til dette at dersom forbundet påstår tariffbrudd i våre medlemsbedrifter kan dette tvistebehandles iht Hovedavtalens bestemmelser og til syvende og sist kunne forelegges Arbeidsretten til avgjørelse. Det er høyst unødvendig å bringe rettstvister inn i tariffforhandlinger.

I alle tilfelle har NAF ved LO full tilgang til alle innrapporterte tall. Denne åpenheten mellom LO og NHO er utvetydig og nødvendig for å få til omforent aksept av statistikken.

Tariffestet opptrappingsperiode 2010-2013

Lønnsnivået for Vekteroverenskomsten er erfaringsvis det sentrale temaet i hovedoppgjørene mellom NAF og NHO Service.

Senest i hovedoppgjøret 2010 iverksatte NAF streik for høyere lønn. Streiken i 2010 ble avsluttet i frivillig mekling den 19. juni 2010.

I den frivillige meklingen i 2010 ble det bl.a. nedfelt en tariffestet enighet om en avtalt opptrapping av timelønn i perioden 2011 tom 2013. Opptrappingstilleggene skulle komme i tillegg til det som måtte bli fremforhandlet av sentrale lønnstillegg, se protokolltilførsel 8 til Vekteroverenskomsten 2010-2012, hvor det står følgende:

Partene er enige om at lønnsutviklingen i bransjen skal bedres.

Dette er et ledd i arbeidet med å heve bransjens status og gjøre den bedre i stand til å konkurrere om arbeidskraft.

Det skal innen utgangen av januar hvert år forhandles om en opptrapping av lønnssetningene med særlig vekt på kompetanse som øker verdiskapningen i bransjen. Økningen gis med virkning fra 1. april og skal minst resultere i slik økning:

1. april 2011 kr. 2,00

1. april 2012 kr. 3,50

1. april 2013 kr. 5,00

Målet er å komme nærmere gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.

Dersom man ikke blir enige om annet legges tilleggene ut flatt på trinnene (37,5 time).

Til tross for gjennomførte forhandlinger i både 2011 og 2012 har opptrappingstilleggene blitt gitt flatt på alle lønnssetninger. NAF og NHO Service har hatt ulike synspunkter på fordelingen av opptrappingstilleggene.

Både garantistatistikken og hovedtabellen viser avtalt opptrapping av lønnsnivået i Vekteroverenskomsten har medført økt lønnsvekst. For 2011 viser Hovedtabellen en vekst på hele 6,1 % mot industriens 4,4 %. Nivåmessig er Vekteroverenskomstens gjennomsnittslønn i 2011 på 86,7 % av industriarbeiderlønn, en nivåøkning på 2,2 % ift 2010. NHO Service legger til grunn at denne nivåøkningen er i samsvar med partenes uttalte målsetting.

3.3.3 Grunlaget for tariffoppgjøret 2012

Frontfagsoppgjøret har en estimert lønnsvekst på 4,1 % for 2012.

Til sammenligning har SSB anslått lønnsveksten 2012 til 3,6 %, Norges Bank 3,75 % og Finansdepartementet har i revidert nasjonalbudsjett anslått lønnsveksten til 3,75 % (nedjustert fra 4 % i statsbudsjettet for 2012).

Forut for lønnsoppgjøret 2012 anslo TBU prisveksten i Norge fra 2011 til 2012 å bli om lag 1 prosent. Anslaget for overhenget fra 2011 til 2012 ble beregnet til 1,0 % for ansatte i de største forhandlingsområdene, for industriarbeidere 1,3 % og for vektere 1,1 %. Med andre ord er det slik at kjøpekraften ville blitt opprettholdt i 2012 selv uten lønnsvekst.

Det er etter NHO og NHO Service sitt syn nødvendig at konkurranseutsatt næringsliv setter rammen for den nasjonale lønnsutviklingen – frontfagsmodellen. Modellen er konstruert for at lønnsutviklingen under ett ikke skal bli større enn konkurranseutsatt sektor kan tåle. Frontfagsmodellen forstås slik at andre bransjer og sektorer må tilpasse lønnsveksten innenfor den rammen som fastsettes i frontfagsoppgjøret.

3.3.4 Meklingsresultatet mellom Parat og NHO Service

Et økonomisk resultat som ligger over estimert lønnsvekst for industriarbeiderne

I meklingen aksepterte Parat siste tilbud fra NHO Service, mens NAF avviste tilsvarende tilbud.

Avtalt tariffjustering mellom Parat og NHO Service innebar en samlet timelønnsøkning fra 01.04.12 på kr 8,-, hvorav det fremforhandlet kronetillegget i meklingen utgjør kr 4,50, og avtalt opptrappingstillegg fra januar utgjør kr 3,50.

Løsningen med Parat omfattet i tillegg frontfagsløsningen hva angår lønnet omsorgspermisjon, utvidelse av retten til korte velferdspermisjoner til å omfatte tannlege samt innføringen av tariffestede bestemmelser for innleide medarbeidere.

Total lønnsvekst for vekteroverenskomsten med Parat er beregnet til 4,75 % for 2012.

Kostnadsberegning NHO Service

<i>Kr. 8 i samlet økt timelønn fra 01.04.12</i>	<i>3,45 % (4,6 % 12 mnd)</i>
<i>Omsorgspermisjon</i>	<i>0,1 %</i>
<i>Overheng</i>	<i>1,1 %</i>
<i>Øvrige justeringer:</i>	<i>0,15 %</i>
<i>Samlet</i>	<i>4,75 %</i>

Endrede tjenestegrenstillegg, jf Vekteroverenskomsten § 5, pkt 3 Tjenestegrenstillegg

Meklingsresultatet med Parat innebar også endring av overenskomsten § 5 pkt 3 Tjenestegrenstillegg.

Bakgrunnen for endring av tariffbestemmelser om tjenestegrenstillegg skyldes behov for å tilpasse tilleggene til dagens vektertjeneste samt for å klargjøre når tjenestegrenstillegg kommer til anvendelse.

Bl.a. ble tjenestegrenstillegget "Bom på dagtid" tatt ut av overenskomsten fordi det ikke lenger anvendes vektere til slik tjeneste. Bomtjenester er i all hovedsak lagt om til automatiserte løsninger. For de få manuelt betjente trafikkbommene som eksisterer benyttes ansatte uten vekteropplæring. Tilsvarende benyttes heller ikke lenger vektere til "Helse- og sosialtjeneste".

Partene ble også enige om å innføre en tariffestet beskrivelse av tjenestegrenstilleggene. Som sikkerhetsklausul ble det fastsatt at beskrivelsen i seg selv ikke skal "medføre at ansatte som i dag får tillegg blir fratatt dette."

Endringen av tjenestegrenstilleggene medførte også enighet om å innføre et nytt tjenestegrenstillegg på kr 1.750,- pr. mnd. for "Heliport-/flyplasstjeneste, sertifisert sikkerhetskontrollør. Dette medførte en økning på kr 400,- ift. tidligere nivå. Det nye tillegget hensyntar høyere krav til formalkompetanse for å bli sertifisert sikkerhetskontrollør.

3.3.5 Krav om identiske overenskomster

NHO Service anfører at Vekteroverenskomsten med Norsk Arbeidsmandsforbund (avtale 14) prolongeres til 31. mars 2014 med de samme tariffestede bestemmelsene om tjenestegrenstillegg som fremkommer i avtale 228 mellom YS/Parat og NHO /NHO Service, jf. Riksmeklerens møtebok 2012-036.

Rikslønnsnemnda bes hensynta det forhold at begge overenskomstene er bygget opp som normallønnsavtaler med begrensede muligheter for individuelle tillegg.

Ulike tariffavtaler på samme virksomhetsområde vil medføre rettslige utfordringer i lys av det ulovfestede ufravikelighetsprinsippet og forholdet til uorganiserte arbeidstakere.

Det grunnleggende tariffmessige hensynet har vært at ansatte med lik ansiennitet, samme arbeidsoppgaver og ansvarsområder skal ha tilsvarende lønnsbetingelser, verken høyere eller lavere. Det er følgelig ikke relevant hvorvidt man er organisert, uorganisert eller organisert i ulike forbund ut fra dette bærende likebehandlingshensynet.

Det vises i denne anledning til Rikslønnsnemndas sak 2 og 3 2012 mellom IE/Safe – Norsk Olje og Gass hvor nemndas flertall la til grunn at "*Arbeidsgiver må imidlertid søke å finne frem til en helhetlig løsning, da lønns- og arbeidsvilkår ikke kan være betinget av organisasjonstilhørighet.*"

Ut fra NHO Service sitt ståsted vil det være høyst problematisk å ha høyere tjenestegrenstillegg for sikkerhetskontrollør på Gardermoen kun fordi vedkommende er organisert i Parat, mens sertifiserte sikkerhetskontrollører organisert i Norsk Arbeidsmandsforbund skal utbetales kr. 400,- mindre per mnd for heltidsstilling (37,5 t/u) for samme arbeid.

Problemstillingen knyttet til andre tariffavtaler på samme overenskomstområde er også omtalt av Rikslønnsnemnda i sak nr 1 og 2/2004. Rikslønnsnemnda uttalte da følgende om forholdet:

"En arbeidsgiver kan vanskelig leve med ulike lønssystemer og tariffavtaler i relasjon til de ulike fagforeninger. De nøytrale medlemmer har stor forståelse for enkelte av de krav som OFS og Lederne har fremsatt og som sikkert også LO/Nopef kan stille seg bak. Ved tarifforhandlinger blir det for arbeidstakerorganisasjonene spørsmål om hvor meget som kan oppnås ved denne korsvei, idet tariffavtaler normalt bygges opp over år. Dertil kommer at en også må se hen til de øvrige forbundsvise oppgjør våren 2004 og hva som her er blitt utfallet vedrørende enkelte av de kardinale krav, bl.a. pensjonsspørsmålet. Arbeidsgivers tilbud er således en oppfølging av "frontfagsoppgjøret".

I en slik situasjon blir det springende punkt om det vil framtre som urimelig at også de to gjenværende arbeidstakerorganisasjonene må finne seg i at det overfor disse legges til grunn en avtale med samme innhold som det den største arbeidstakerorganisasjonen har akseptert, formentlig etter å ha foretatt en vurdering av hva som er realistisk å oppnå.

De nøytrale medlemmer er etter en helhetsvurdering blitt stående ved at det ikke vil være urimelig overfor de to angjeldende arbeidstakerorganisasjoner at ovennevnte løsning velges, idet avtalen vurdert som en helhet virker balansert."

Til tross for at Norsk Arbeidsmandsforbund er den klart største arbeidstakerorganisasjonen sett i forhold til Parat, anfører NHO Service at Vekteroverenskomsten med NAF prolongeres med de endringer som er avtalt mellom Parat og NHO Service.

Etter NHO Service sitt synspunkt er NAF tilbudt et oppgjør som sikrer fortsatt god lønnsvekst for Vekteroverenskomsten, og en lønnsvekst utover estimert vekst som følge av frontfagsoppgjøret.

Det forhold at begge overenskomstene er bygget som normallønnsavtaler, taler for identiske overenskomster.

3.3.6 NAFs lønnskrav

NAF fremsatte sine økonomiske krav i tarifforhandlingene med NHO Service. Kravene ble opprettholdt i meklingen.

Hovedkravet er formulert som følger:

Det kreves, med utgangspunkt i enighet og målet i protokolltilførsel 8, generelt lønnstillegg, lavlønnstillegg og økning av ubekvemstillegg som fører til et gjennomsnittlig lønnsnivå for overenskomsten tilsvarende gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Videre kreves garantier for opprettholdelse av et slikt lønnsnivå.

Sett i lys av at gjennomsnittlig timelønn for industriarbeider i 2011 er på kr 200,90, mens gjennomsnittlig timelønn for vekter i 2011 er på kr 174,12, utgjør timelønnskravet hele kr 26,78.

Dersom en også tar i betraktning forbundets øvrige justeringskrav på Vekteroverenskomsten § 5 Lønnsbestemmelser, vil samlet gjennomsnittlige timelønnsøkning være på godt over kr 30 per time. Dette vil da gi en nivåvekst på 17 % kun for å justere ift lønnsnivået i 2011.

I tillegg til nevnte timelønnsøkning, vil bedriftene måtte gi ytterligere lønnstillegg i 2012 for å gi tilsvarende som estimert lønnsvekst på 4,1 % for industriarbeidere.

NAF har i bestemmelsen også fremsatt krav om ny lønnsgaranti for å opprettholde et gjennomsnittlig lønnsnivå tilsvarende gjennomsnittlig industriarbeiderlønn.

Forbundets lønnskrav fremstår som høyst urealistisk og ikke i overensstemmelse med verken frontfaget og hensynet til konkurranseutsatt industri eller lønnsevnene til tariffbundne bedrifter.

3.3.7 Kompetansekrav for å bli vekter

I lys av at NAF sammenligner lønnsnivået i Vekteroverenskomsten med industriarbeiderlønn, finner NHO Service det hensiktsmessig å gi en orientering om formalkravene for å kunne bli vektere.

Med hjemmel i lov om vaktvirksomhet av 2001 har Justisdepartementet fastsatt krav til utdanning og opplæring for bli vekter.

Iht vaktvirksomhetsforskriften kreves gjennomført teoretisk grunnkurs, praksisopplæring, oppsummeringskurs og eksamen for å bli vekter. Ved utførelse av spesialtjenester kreves tilleggsopplæring. De konkrete kravene til vekterutdanningen skal fastsettes av Politidirektoratet i egen læreplan for vekterutdanningen. Arbeidet med slik læreplan pågår i disse dager. Justisdepartementet har på høring forslag til læreplan med høringsfrist 3. desember i år.

Frem til Justisdepartementet innfører egen læreplan for vekterutdanningen er det gammel vekterutdannelse som skal ligge til grunn og denne utdannelsen kan man få hos de enkelte sikkerhetselskaper som har politiets tillatelse til å drive opplæring.

Vekteropplæringen i bedrift er i dag delt inn i 3 trinn med blanding av teori og praktisk del. Opplæringen skal avsluttes med en obligatorisk prøve man må bestå. Utdanningen må være gjennomført innen 6 måneder fra oppstartsdato. Samlet opplæring innebærer i dag 90 timer teori og praktisk arbeid. I tillegg kreves tilleggsutdanning for særskilte vektertjenester.

Justisdepartementet foreslår at vekterutdanningen i fremtiden skal utgjøre totalt 168 timer, hvorav 65 timer obligatorisk klasseromsundervisning og praktisk grunnkurs på 57 timer samt timer til selvstudier. Obligatorisk oppsummeringskurs kommer i tillegg på 6 timer.

Dette forholdet må ses i lys av at gjennomsnittlig industriarbeiderlønn i 2011 beregnes på grunnlag av 98 000 årsverk hvorav 51 % er fagarbeidere (krav om fagbrev/3-årig videregående opplæring).

Etter NHO Service sin oppfatning er det vanskelig å sammenligne vektere med industriarbeidere.

3.3.8 NHO Service sine merknader til NAFs øvrige tariffkrav

Innledende merknader

Etter NHO Service sin oppfatning var hovedfokuset til NAF i årets tariffrevisjon krav om høyere lønn.

NHO Service oppfattet at Norsk Arbeidsmandsforbund frafalt øvrige tariffkrav i meklingen. Øvrige tariffkrav var ikke gjenstand for reelle forhandlinger mellom organisasjonene.

Del 1. Hovedavtalen

Krav om tariffestet bundethet av Hovedavtalen del A, B og C:

Svar: Avvist, anses som et hovedavtalespørsmål. Hovedavtalen del B gjelder i dag kun for industri- og håndverksbedrifter.

§3. Arbeidstid, merknad 1

Endring av varslingsstid for arbeidsplan fra 7 dager til 14 dager:

Svar: Aksepteres tilsvarende avtale 14, jf. Riksmeklerens møtebok 2012-036.

§4 Lønnsutbetaling

Krav om endring av dato for lønnsutbetaling:

Svar: Avvist, rutiner for lønnskjøring er innarbeidet i de enkelte bedriftene og kjent for alle ansatte. Individuelle utfordringer løses lokalt.

§5 Lønnsbestemmelser, regulering av lønnsregulativ

Svar: NHO Service tilbyr samme endring som avtalt med YS/Parat på avtale 14, jf. Riksmeklerens møtebok 2012-036.

§5 Lønnsbestemmelser, lærlinger

Svar: Avvist, utover rammen.

§5 Lønnsbestemmelser, funksjonstillegg

Svar: Avvist, utover rammen.

Kravet innebærer heving av funksjonstillegg for hhv instruktør, objektleder og vaktleder fra kr 750, til kr 1500 pr mnd., samt heving av tillegget for områdeleder fra kr 1650,- til kr 2500,- pr mnd.

§5 Lønnsbestemmelser, ubekvemstillegg

Svar: Avvist, utover rammen

§5 Lønnsbestemmelser, merknad 1

Svar: Avvist, merknaden anses fremdeles som hensiktsmessig.

§6 Overtid

Endring av matpengesats fra 74,- til 76,-

Svar: Aksepteres

§6 Overtid, punkt 5

Endring av innslagstidspunkt for 100 % tillegg.

Svar: Avvist, utover rammen.

§7 Fremmøte i fritiden

Svar: Avvist, uklart krav, men vil medføre lønnsvekst utover rammen.

§9 Ferie

Svar: Avvist, rutiner for utbetaling av feriepenger og avvikling av ferie er innarbeidet i de enkelte bedriftene og kjent for alle ansatte. NHO Service forholder seg til ferielovens bestemmelser.

§12 Bakvakt, jf §3 arbeidstid merknad 1

Svar: Avvist, utover rammen og uklare konsekvenser for bedriftenes arbeidstidsregnskaper. De enkelte bedriftene har uansett innarbeidet egne ordninger som er kjent for ansatte iht vektroverenskomstens bestemmelser.

§13 Vektorsikkerhet

Svar: Avvist, bedriftens HMS-forpliktelser og ansattes krav på HMS-vern følger av arbeidsmiljøloven.

§14 Kompetansetillegg

Svar: Avvist, regulert i Hovedavtalen LO-NHO. Ikke aktuelt å utvide Hovedavtalebestemmelsene.

Ny tariffbestemmelse vedr. reise

Svar: Avvist, utover rammen.

Ny tariffbestemmelse vedr tjenstepensjon

Svar: Avvist på prinsipielt grunnlag.

NHO Service erfarte ikke dette som et prioritert krav av NAF.

Ny tariffbestemmelse, Omsorgspermisjon

Svar: Aksepteres tilsvarende avtale 14, jf. Riksmeklerens møtebok 2012-036.

§15 Varighet

Svar: Fastsettes i samsvar med påstand fra NHO Service.

Protokolltilførsel 1, ny setning

Svar: Avvist, uklar bestemmelse.

Protokolltilførsel 7, velferdspermisjoner

Svar: Aksepteres tilsvarende avtale 14, jf. Riksmeklerens møtebok 2012-036.

Ny protokolltilførsel 9, arbeidsgivers representant

Svar: Avvist, regulert i Hovedavtalen LO-NHO. Ikke aktuelt å utvide Hovedavtalebestemmelsene.

Ny protokolltilførsel 10, innleide

Svar: Aksepteres tilsvarende avtale 14, jf. Riksmeklerens møtebok 2012-036.

Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår

Svar: Aksepteres.

Ny bestemmelse om vedtakelse

Svar: Avvist, regulert i Hovedavtalen LO-NHO. Ikke aktuelt å utvide Hovedavtalebestemmelsene.

3.3.9 Reelle forhandlinger mellom partene

I årets hovedoppgjør mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO Service ble det gjennomført krevende og høyst reelle forhandlinger og mekling, som også innebar bistand fra både LO og NHO.

I Rikslønnsnemndas sak 3/2004 ble nettopp hensynet til at det ble gjennomført reelle forhandlinger vektlagt:

De nøytrale medlemmer finner videre å ville presisere at det ble ført reelle forhandlinger med samtlige organisasjoner – med ulike innspill fra disse.

3.3.10 Virkningstidspunkt for ny overenskomst og utbetaling av generelt tillegg

NHO Service anfører at virkningstidspunktet for ny overenskomst settes til dato for gjenopptakelse av arbeidet den 8. juni etter kl 1845.

Når det gjelder tidspunkt for utbetaling av det generelle tillegget, viser NHO Service til Rikslønnsnemndas kjennelse av 17. august 2004 i sak 1 og 2 for 2004 hvor det uttales:

Det følger av sikker praksis i Rikslønnsnemnda at etter en arbeidskonflikt gis det generelle tillegget fra gjenopptakelsen av arbeidet, jf det som herom er inntatt i sak nr. 3 og nr. 4 2002 mellom Norsk Helse og Sosialforbund og Norsk Kommuneforbund på den ene siden og Servicebedriftenes Landsforening på den andre siden.

Praksisen er fulgt opp av Rikslønnsnemnda i sak 4/ 2012 mellom Norsk Olje og Gass og IndustriEnergi og Lederne.

Det anføres at det generelle tillegget på kr 4,50 gis fra dato for gjenopptakelse av arbeidet. Det foreligger ikke særskilte grunner for å gjøre unntak fra dette utgangspunktet.

4. RIKSLØNNSNEMNDAS MERKNADER

4.1 Sakens realitet

Etter forhandlinger mellom partene 7. og 8. mai 2012 varslet Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) plassoppsigelse for sine medlemmer den 9. mai 2012.

Mellom NHO/NHO Service og Parat hadde det ikke vært ført forhandlinger. Etter at NAF varslet plassoppsigelse, gjorde Parat det samme for å komme i posisjon til mekling.

Riksmekler innkalte deretter NHO Service og begge arbeidstakerorganisasjonene til parallellmekling 30. mai s.å. for de identiske tariffavtalene mellom henholdsvis LO/NAF (avtale 14) og YS/Parat (avtale 228). Det er på det rene at meklingsene skjedde separat under ledelse av samme mekler.

Det er under forhandlingene i Rikslønnsnemnda opplyst at mekleren forela innholdet i en skisse han ville fremlegge for begge arbeidstakerorganisasjonene. NAF meddelte umiddelbart at denne var helt uakseptabel for denne parten,

hvoretter skissen ble lagt fram for Parat, som aksepterte den, i likhet med NHO Service. Det foreligger således en tariffavtale (avtale 228) mellom arbeidsgiversiden og den minste arbeidstakerorganisasjonen, jf. opplysningene om styrkeforholdet mellom arbeidstakerorganisasjonene innledningsvis.

Rikslønnsnemnda har i kjennelse 17. august 2004 i sak 1 og 2/2004 behandlet likelydende tariffavtaler med ulike arbeidstakerorganisasjoner (NHO/OLF og YS/OFS og NHO/OLF og Lederne). Det var ført parallelle separate forhandlinger forut for meklingen med de tre arbeidstakerorganisasjonene som OLF har tariffavtale med for samme område. Sokkelavtalene til OLF omfattet i underkant av 2 700 organiserte arbeidstakere, fordelt med ca 2 150 medlemmer i OFS og 570 medlemmer i Lederne. Den tredje arbeidstakerorganisasjonen var daværende Nopef, organisert i LO, og med ca 3 350 medlemmer. Under parallellforhandlingene valgte LO/Nopef å akseptere siste tilbud fra arbeidsgiver – et tilbud som var uakseptabelt for de øvrige.

I ovennevnte sak uttalte Rikslønnsnemndas nøytrale medlemmer, med tilslutning fra OLF, LO og NHO:

”Organisasjonene har etter dette felles gjenstående krav og har således nedlagt felles påstand for Rikslønnsnemnda.

De tre involverte organisasjonene på arbeidstakersiden organiserer de samme kategorier arbeidstakere som også er tilknyttet de samme bedrifter.

En arbeidsgiver kan vanskelig leve med ulike lønnsystemer og tariffavtaler i relasjon til de ulike fagforeninger. De nøytrale medlemmer har stor forståelse for enkelte av de krav som OFS og Lederne har fremsatt og som sikkert også LO/Nopef kan stille seg bak. Ved tarifforhandlinger blir det for arbeidstakerorganisasjonene spørsmål om hvor meget som kan oppnås ved denne korsvei, idet tariffavtaler normalt bygges opp over år. Dertil kommer at en også må se hen til de øvrige forbundsvis oppgjør våren 2004 og hva som her er blitt utfallet vedrørende enkelte av de kardinale krav, bl.a. pensjonsspørsmålet. Arbeidsgivers tilbud er således en oppfølging av ”frontfagoppjøret”.

I en slik situasjon blir det springende punkt om det vil framtre som urimelig at også de to gjenværende arbeidstakerorganisasjonene må finne seg i at det overfor disse legges til grunn en avtale med samme innhold som det den største arbeidstakerorganisasjonen har akseptert, formentlig etter å ha foretatt en vurdering av hva som er realistisk å oppnå.”

Rikslønnsnemnda slutter seg til ovennevnte uttalelse fra 2004 og vil fremholde at den gir uttrykk for den klare ”kjøreregul” i arbeidslivets forhandlingspraksis, nemlig at den største arbeidstakerorganisasjonen må være den som legger ”føringer” for de øvrige på samme tariffområde.

Det er for øvrig under forhandlinger i Rikslønnsnemnda opplyst at når NHO valgte å akseptere skissen fra mekleren, hadde dette sammenheng med at Parat ellers ville blitt tvunget ut i en uønsket lockout.

Under forhandlingene i nemnda er partene blitt enige om følgende vedrørende avtale nr. 14 mellom NHO/NHO Service og LO/Norsk Arbeidsmandsforbund § 5 Lønnsbestemmelser, nr. 3 Tjenestegrenstillegg: Når det gjelder

tjenestegrenstilleggene **Helse- og sosialtjeneste** og **Bom på dagtid 37,5 timer per uke**, er partene enige om at disse beholdes.

Nemndas nøytrale medlemmer slutter seg til dette.

Under nemndsbehandlingen har det videre oppstått en diskusjon mellom partene vedrørende lønnsøkning på kroner 3,50 per time med virkning fra 1. april 2012, et tillegg som har sammenheng med et tidligere lønnsoppgjør mellom partene, jf. NAFs påstand pkt. 2. Uenigheten mellom partene gjelder utbetalingstidspunktet. Det er i den anledning undertegnet en protokoll datert 11. mai 2012 mellom NHO Service og NAF.

Det er enighet i Rikslønnsnemnda at man her i så fall står overfor en rettstvist mellom partene og at denne i mangel av enighet mellom partene i ettertid må løses av Arbeidsretten.

Nevnte tvistespmål faller således utenfor Rikslønnsnemndas kompetanse.

Selv om det er enighet med hensyn til tidspunktet for utbetaling av de nevnte kroner 3,50 fra forrige tariffoppgjør, kan det – etter det som er opplyst under forhandlingene i nemnda – likevel være slik at flere bedrifter allerede har sørget for å utbetale etterbetalingen med virkning fra 1. april 2012. NHO har imidlertid ikke full oversikt over hvor mange bedrifter som allerede har besørget etterbetalingen før resultatet av tariffoppgjøret for 2012 foreligger.

Av de fremsatte kravene fra NAF, jf. fremstillingen foran, har arbeidsgiver akseptert krav nr. 3, 4, 5, 6 og 10 i NAFs påstand. Videre er nr. 11 delvis akseptert, dog slik at kronebeløpet setter til kroner 7,- i stedet for kroner 9,-.

For øvrig tas ikke de øvrige kravene fra NAF til følge.

4.2 Virkningstidpunktet for ny overenskomst og generelt tillegg

Nemnda viser til det som er uttalt i kjennelse 17. august 2004 i sak nr. 1 og 2/2004 og nemndas avgjørelse i sak nr. 4/2012 mellom Norsk olje og gass og Industri Energi og Lederne.

Etter dette tas påstanden fra NHO Service pkt. 2 – 4 til følge.

Medlemmet Hagensen støtter nemndas nøytrale medlemmer når det gjelder tjenestegrenstilleggene Helse og sosialtjeneste og Bom på dagtid 37,5 timer per uke, men voterer for øvrig for påstanden fra Norsk Arbeidsmandsforbund.

Medlemmet Solbakken, som har uttalerett i saken, har følgende bemerkning:

NHO Service har i sin prosedyre lagt vekt på Rikslønnsnemndas kjennelse i sak 1 og 2/2004. De har imidlertid ikke lagt til grunn det essensielle i det siterte avsnittet fra kjennelsen, nemlig at det er ”det den største arbeidstakerorganisasjonen har akseptert” som legges til grunn for de øvrige. I herværende sak er dette prinsippet snudd rundt ved at nemndas flertall velger å legge en avtale med en marginal organisasjon til grunn for kjennelsen for den organisasjonen som har over 90 % av de organiserte som medlemmer. Det er en praksis dette medlemmet tar sterk avstand fra.

Medlemmet Rønneberg, som også har uttalerett i saken, slutter seg til flertallets premisser.

III SLUTNING

I sak 5/2012, tvisten mellom Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO Service, skal følgende gjelde:

1. Vekteroverenskomsten mellom LO/Norsk Arbeidsmandsforbund og NHO/NHO Service gjøres gjeldende fra tidspunktet for Rikslønnsnemndas kjennelse til og med 31.03.2014 med de endringer som følger av avtale 228, samt det som følger av premissene i Rikslønnsnemndas kjennelse.
2. Det generelle tillegget på kr 4,50 gjøres gjeldende fra arbeidets gjenopptakelse.
3. Det samlede kronetillegget på kr 8,- gjøres ikke gjeldende for arbeidstakere som har sluttet i bedriften i tiden før Rikslønnsnemndas kjennelse foreligger.
4. Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtid, overenskomstmessige endringer, herunder endringer i lønnsgruppeplassering mv. for arbeid utført i tiden før kjennelsen foreligger.
5. Øvrige krav tas ikke til følge.

Sak 5/2012

Stein Husby

Steinar Strøm

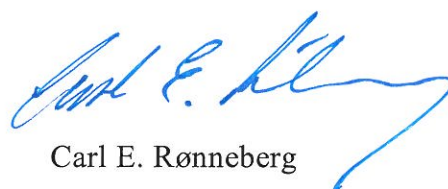

Anne-Britt Evensen Norum

Erna Hagensen

Petter Furulund

Ikke stemmeberettigede medlemmer:

Tor-Arne Solbakken

Carl E. Rønneberg

Helge Haukeland

Terje Nygaard